

158. SAYI

EYLÜL 2025 160 TL

ŞALOM

Dergi

Gök ile Yer
arasında
Hakasya & Tüva

*Görünmeyen
ekonomistler*

BALAT'TA
"Yanbol'un Işığı"
PARLIYOR

**MASALLAR
& ATAŞLAR**

İstanbul
Yahudileri'nin
'AYAK İZLERİ'

Yosi
Nifusi

BİR GİRİSİMCİLİK
HİKAYESİ

Cannibalism
gerçeği

Doğumun teknoloji
ile sınırı

"Bunu iç çekerek anlatacağım,
Çağlar ve çağlar sonra bir yerlerde:
Bir ormanda iki yol ayrılıyordu ve ben—
Daha az kullanılanı seçtim,
Ve bu her şeyi değiştirdi." - Robert Frost

Bu yaz yolum, pek çoğunun alışıldık tatil rotalarının dışına çıkan, aşındırılmamış bir yola, sıra dışı bir keşfe düştü: Güney Sibirya'ya, Orta Asya'nın derinliklerine...

Robert Frost'un o meşhur şiirindeki gibi, "az seçilen yol"du bu. Sayan Dağları ile Moğolistan Dağları'ndan doğarak Sibirya'nın devasa bir alanını sulayıp Kuzey Buz Denizi'ne boşalan Yenisey boyunca süren bir yol. Ve gerçekten de bu yolculuk beklemediğim karşılaşmalarla anlam kazandı. Küçük grubumuzda dikkatimi en çok çeken **Türköz Hanım**'dı. Tanıştığımızda, onun 91 yaşında olduğunu öğrendiğimde önce şaşırdım, sonra çokça etkilendim. Ancak asıl ilham, onun bu yolculuğa çıkış nedeni geldi. Türköz Erdoğan Hanım, 15 yaşındayken kaybettiği babası Hüseyin Remzi Erdoğan'un (1887-1950) izini sürmek için bu zorlu rotaya dahil olmuştu. Babası genç bir subay iken, I. Dünya Savaşı sırasında (Van Gölü'nün batısında) Muş-Kiği'da iki çavuşla birlikte bir tepenin nöbetini tutarken Ruslar tarafından esir düşmüş, altı yıl süren esaretin ardından ülkesine dönmüştü. Şimdi Türköz Hanım, babasının yarım kalan hikâyesinin geri kalanını tamamlamaya kararlı. Türköz, babasının "Sibirya

Türköz Erdoğan ile başkent Kızılda
Yenisey kenarında

Esareti Anılarını" Türk Tarih Vakfı Yayınları'ndan 2022'de yayınlamış. Hatıratı devam etmek uğruna araştırmaları ve arşiv çalışmaları sürüyor. Onun için önemli olan tüm anlatıyı belgelemek... Gezdi-

ği yerleri zihnine kaydediyor, babasının uğradığı yerlerin isimlerini karşılaştırıyor, sanki her adımda babasının geçmişine biraz daha yaklaşıyor. Onunla birlikte yürürken, zamanın büküldüğü, kişisel hafızanın coğrafyayla iç içe geçtiği o eşiklerde ben de durdum. Türköz ile Yenisey Irmağı kenarında diz dize oturmuş hayatını damıtarak anlatırken hemdem oluyoruz. O 15 yaşındaki genç kızın baba kaybını derinden paylaşıyorum...

Asya'nın tam ortası addedilen **Hakasya** ve özellikle **Tuva Cumhuriyeti**'ne yaptığım bu yolculuk, tam da Türklerin ilk anayurduna idi. Orada yaşayan halk Şamanizm'e veya Budizm'e inanıyor. Veya Şaman-Budistler... Doğa ile iç içe harmanlanmış yaşamlar... Taygalar... Sonsuzluğun sınırladığı bozkırlar... Şaman törenleri, yerel gırtlak müziği konseri, binlerce yıl öncelerine ait kurganlar, muhteşem müzeler, lezzetli yemekler... Zaman zaman geri dönüp okurlarıma anlatacağlarım olacak, elbette.

Bu yolculuk, yalnızca mekânlara değil, yaşanmışlıkların derinlerine yapılan bir seyahattir. Ve Türköz Hanım, bu hikâyenin sessiz kahramanıydı.

Suzan Nana Tarablus

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

AA... SİZ HANİ İÇ DENİZ KURUYUP
KURAKLIK BAŞLADIĞINDA DIŞI
BOZKURTUN PEŞİNDE ORTA
ASYA'DAN ANADOLUYA
GÖG MEMİŞ MİYDİNİZ,
N'APINOSUNUZ BURADA?

Dergi

ŞALOM

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına
İmtiyaz Sahibi
Silven Silvyo Ovadya

Genel Yayın Yönetmeni
Suzan Nana Tarabulus

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Verda Gümüşgerdan

Editör: Gila Erbeş

Yazarlar: Ester Almek, Viktor Apalaçi,
Beki S. Demarküz, Lolita N. Haleva,
Ceki Kazmir, Nermin Ketenci, Moris Levi,
Emel Mizrahi, Mirey Nasi, Sebla S. Ok,
Aslıhan K. Özdaş, Feride Petilon,
Dr. Ömür Tanyel, Elena K. Uygan,
Sara Yanarocak, Aylin Yengin

Bu ay katkıda bulunanlar:
Nisya İşman Allovi

Çizer: İrvin Mandel

Reklam Koordinatörü: Edna Sarfati

Reklam Direktörü: Roza Kutiel

Reklam Pazarlama Uzmanı: Özgün Levi

Görsel Yönetmen: Bella Parlakşımşek

Kapak Fotoğrafı:
Tünel Kolektif - Serhat Evren Aksoy

Yönetim Yeri / Abonman
Meşrutiyet Mah. Halaskargazi Cad. Maya Apt.
No:94 D: 20-21-22 Osmanbey ŞİŞLİ / İstanbul
T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44 F: (0212) 231 92 83

Basıldığı Yer
Kültür Sanat Basımevi Litros Yolu 2.Matbaacılar
Sit. ZB7-ZB11 Zeytinburnu / İstanbul
T: 0212 674 00 21-29-46 www.kulturbasim.com

Yayın Türü Yaygın - Süreli
SEÇKİN KİTAPÇILARDA SATILMAKTADIR.
<http://dergi.salom.com.tr/>

Gergedan Kitabevi
Bağdat Cad. No:268/A Cadebostan-İstanbul
(0216) 350 27 66
Remzi Kitabevi Akmerkez
Akmerkez E 3 Blok Etiler-İstanbul (0212) 282 25 75
Remzi Kitabevi Rumeli
Rumeli Cad. No:44 Şişli-İstanbul (0212) 234 54 75
Büyükkada Kitapçısı
İskele Girişi No:2 Büyükkada-İstanbul
(0216) 382 60 25

ŞALOM GAZETESİ ABONELERİNE ÜCRETSİZDİR
Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

İçindekiler

6 KAPAK HİKÂYESİ Mirey Nasi
Josevia & Yosi Nifusi'nin yolculuğu

12 KİTAP / SÖYLEŞİ Gila Erbeş
İstanbul'da Yahudi Yaşamına
Tanıklıklar & Rubi Asa

16 ARAŞTIRMA Nermin Ketenci
Görünmeyen ekonomistler

26 İNCELEME Elena Kovaçi Uygan
Cannibalism / Yamyamlık

32 EZOTERİZM Beki Sallacan Demarküz
Tanrı'nın dişil yüzü Şekhina

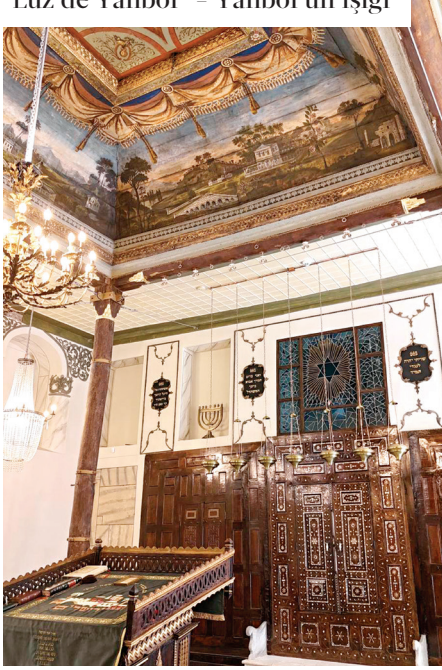

22 ARAŞTIRMA Emel Mizrahi
Masallar ve Ataşlar

30 KİTAP / SÖYLEŞİ
Lolita Nahmias Haleva
Odelia Eskinazi
rehberliğinde
Vedik Astroloji

36 YORUM Moris Levi
"Luz de Yanbol" – Yanbol'un Işığı

35 HABER Da Vinci'nin şifresi 500 yıl sonra çözüldü

39 HABER
Nazi yüzbaşısının çaldığı mozaik Pompeii'ye döndü

40 SERGİ Nisya İşman Allovi
"Alfred Dreyfus – Hakikat ve Adalet" Sergisi

42 MERCEK Sebla Selin Ok
Geçmişin izinde, geleceğin ışığında bir sanat şehri Arles

44 KÜLTÜR
Ceki Kazmir – Batı Uygarlığının Temel Taşları Etrüskler

52 İNCELEME
Sara Yanarocak – Üç Maymun

56 İNCELEME
Feride Petilon
Kelebekler özgür müdür?

60 İNCELEME Ester Almelek
Kahvaltının tarihçesi ve evrimi

63 HABER 6 milyon dolarlık muzu yine yediler

74 HABER
Alzheimer tedavisi virüslerde saklı olabilir mi?

48 GEZGİN Suzan Nana Tarablus
Hakasya ve Tuva'da Şamanizm ile Budizm iç içe

64 SİNEMA Viktor Apalaçi
Nouvelle Vague

68 EDEBİYAT
Aslıhan Karay Özdaş
Serinlemek için Nordic Noir ya da Kuzey Polisiyesi

71 VEDA Feride Petilon
Pınar Kür'e veda

72 SAĞLIK Dr. Ömür Tanyel
Dünyaya merhabanın teknoloji ile sınırı

76 AJANDA'M Aylin Yengin
Her Eylül bir Başlangıç!

